

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 86

ВЗРИВНИ МАТЕРИАЛИ ЗА ГРАЖДАНСКИ ЦЕЛИ И ПИРОТЕХНИЧЕСКИ ИЗДЕЛИЯ

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 86 *Взривни материали за граждански цели и пиротехнически изделия* (по-нататък в текста БИС/ТК 86), които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите.

Взривните материали за граждански цели и пиротехническите изделия са широко използвани в различни области, като миннодобивна промишленост, строителство, борба с градушки, автомобилна промишленост, нефто- и газодобивна промишленост, развлекателна индустрия.

Потреблението на взривни материали за граждански цели в Европейския съюз през 2018 г. се оценява на около 640 000 тона за всички видове взривни материали и около 65 милиона детонатори (неелектрически, електрически и електронни), чиято пазарна стойност и финансово изражение се равнява на около 650 млн. € за взривни материали и около 230 млн. € за детонатори.

Областта на взривните материали е силно регулирана дейност, поради своя характер и необходимостта за осигуряване на безопасност за хората и околната среда.

Нормативната уредба в областта на взривните материали за граждански цели включва:

Национално законодателство

- Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на взривните вещества за граждански цели;
- Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на пиротехническите изделия;
- Наредба № 13 за внос, превозване, съхранение, търговия и употреба на увеселителни пиротехнически изделия.

Европейско законодателство

- Регламент (ЕО) № 1272/2008 на европейския парламент и на съвета (регламент CLP) от 16 декември 2008 година относно класифицирането, етикетирването и опаковането на вещества и смеси;
- Директива 2014/28/ЕС на европейския парламент и на съвета от 26 февруари 2014 година за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара и надзор на взривните вещества за граждански цели;

- Директива 2013/29/ЕС на европейския парламент и на съвета от 12 юни 2013 година за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на пиротехнически изделия;
- Директива 2012/4/ЕС на комисията от 22 февруари 2012 година за изменение на Директива 2008/43/ЕО относно въвеждането, съгласно Директива 93/15/ЕИО на Съвета, на система за идентификация и проследяване на взривни вещества за граждански цели;
- Директива 2008/43/ЕО на комисията от 4 април 2008 година относно въвеждането, съгласно Директива 93/15/ЕИО на Съвета, на система за идентификация и проследяване на взривни вещества с гражданско предназначение.

Чрез спазване на изискванията на директивите се гарантира свободното движение на продукти в рамките на Европейския съюз (ЕС), осигуряване на безопасността както при употреба, така и при производство на взривни материали за граждански цели и пиротехнически изделия, и въвеждане на хармонизирани изисквания за безопасност за такива продукти във всички държави-членки. На тази база са разработени и публикувани серия европейски стандарти за взривни вещества за граждански цели към Директиви 93/15/ЕИО и 2014/28/ЕС и пиротехнически изделия към Директива 2013/29/ЕС.

БИС/ТК 86 се занимава със стандартизация в областта на взривните материали и средствата за взривяване за граждански цели и пиротехнически изделия, което включва:

- фойерверки, театрални пиротехнически изделия, пиротехнически изделия за превозни средства и други пиротехнически изделия;
- взривни вещества и изделия за граждански цели, с изключение на пиротехнически изделия, боеприпаси и взривни материали, предназначени за използване от въоръжените сили и полицията.

БИС/ТК 86 е огледан на следните европейски и международни технически комитети:

CEN/TC 212 *Пиротехнически изделия [Pyrotechnic articles]*

CEN/TC 321 *Взривни материали за граждански цели [Explosives for civil uses]*

CEN/SS C20 *Взривни вещества и фойерверки [Explosives and firework]*

Потенциални заинтересовани от стандартизацията в областта на дейност на БИС/ТК 86 са производители, търговци, органи на изпълнителната власт, доставчици на услуги, органи за оценяване на съответствие и сертифициращи организации, лаборатории за изпитване, надзорни и контролни органи, асоциации, сдружения и браншови организации, крайни потребители и др.

1.2 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата, с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 86.

Според Европейската федерация на производителите на взривни вещества, пазарът на взривни вещества в Европейския съюз през 2018 г. е бил около 640 000 t от различните видове взривни материали, от които около 80 % са насипни, а останалото количество са опаковани (патронирани). Увеличението спрямо предходната година е около 8 %.

Горните количества по пазарна оценка дават приблизително 650 милиона евро за взривни вещества и 230 милиона евро за детонатори. Тези стойности се разпределят основно между десет европейски производители, от които около четири до пет са световните участници в индустрията.

По данни на Българска Асоциация за производство и употреба на взривни вещества, някои от значимите производители в страната, присъстващи на пазара в момента, са: Ескана Инвест 96 АД, ВИА 2000 ООД, НИКАС ООД, Орика Мед България АД, Максам СЕ България ЕАД, Елаците Мед АД, Дунарит АД.

Оценяване на съответствието на взривните материали за граждански цели се извършва въз основа на Директива 2014/28/ЕС, чийто изисквания са въведени като национален нормативен акт чрез Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на взривните вещества за граждански цели.

В България функционира нотифициран орган за оценяване на съответствието на взривни вещества за граждански цели, който е член на БИС/ТК 86.

Размерът на световния пазар на взривни материали и пиротехнически изделия възлиза на 17 милиарда щатски долара към 2018 г. и съгласно прогнозите ще продължи да се повишава с годишен ръст от над 4 % между 2019 и 2025 г.

Съгласно прогнозите, в периода 2020 – 2025 година, най-бързо развиващият се сегмент от сектора, ще бъдат пиротехническите изделия, в частност – фойерверки. Това ще се обуславя преди всичко от нарастващото търсене на фойерверки при провеждане на различни фестивали, церемонии и събития, включително частни партита и големи празници. Използването на пиротехнически изделия в туристическата индустрия при организиране на развлекателни събития, които включват фойерверки, също ще повлияе развитието на сектора през прогнозния период. Това развитие обуславя необходимостта от подкрепа на бизнеса в посочените области чрез осигуряване на стандарти за взривни материали и пиротехнически изделия.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 86

Ползите от дейността на БИС/ТК 86 са във въвеждане чрез стандартите на единни изисквания, с което се улеснява производството и търговския обмен и се гарантира качеството, съответствието с изискванията и безопасността на произведените продукти.

Стандартите в областта на взривните материали за граждански цели и пиротехническите изделия спомагат за:

- налагане на единна терминология, с което се улеснява взаимното разбиране между страните;

- намаляване на разходите и премахване на техническите пречки в търговията между европейските държави в интерес на потребители, договарящи се страни, производители и органи на властта;
- оценяване на съответствието с изискванията към продуктите;
- съдействие за разрешаване на проблеми, свързани с безопасността, здравето или опазването на околната среда.

БИС/ТК 86 работи в подкрепа на националното законодателство като въвежда с превод приоритетни хармонизирани стандарти.

В обхвата на БИС/ТК 86 има около 40 чисто национални стандарти. БИС/ТК 86 работи главно за поддържане актуалността на националните стандарти, приоритетно за продукти, обект на международен търговски обмен.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 86

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС/ТК 86 могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация

Към момента в БИС/ТК 86 членуват представители на различни групи, сред които производители, търговци, органи за оценяване на съответствие и др.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 86 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 86

Основните цели на БИС ТК 86 са следните:

- Активно участие в разработването на проекти за европейски стандарти за технически изисквания и методи за изпитване на вещества и компоненти от взривните устройства, осигуряващи сигурност при работа с тях и безопасност за хората и околната среда;
- Въвеждане с превод на български език на приоритетни европейски стандарти;
- Поддържане на фонда от националните стандарти в актуално състояние и разработване на нови стандарти при необходимост;

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 86

Основните стратегии, които БИС/ТК 86 ще използва за постигане на поставените цели, могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Активизиране на участието на членовете и експертите на БИС/ТК 86 при разработването на проектите на европейските стандарти чрез предоставяне на становища и коментари, както и участие в работни групи, включително чрез активизиране на гласуването на проекти на стандарти на интернет платформата на БИС=
- Активизиране участието на членовете при провеждане на периодичен преглед на чисто националните стандарти от областта на дейност на БИС/ТК 86.
- Приоритетно въвеждане на европейски стандарти, свързани с терминология, стандарти за методи за изпитване и стандарти за иновативни продукти.

- Популяризиране на дейността на БИС ТК 86 и привличане на нови членове чрез организиране на семинари и обучения по тематика от областта на БИС/ТК 86.
- Търсене на допълнителни възможности за финансиране на въвеждането на стандарти с превод на български език и на други дейности на БИС/ТК 86.

В дейността си БИС/ТК 86 си сътрудничи с национални технически комитети, по теми от взаимен интерес, в зависимост от възникналата необходимост:

БИС/ТК 14 *Пътни превозни средства и двигатели с вътрешно горене;*

БИС/ТК 15 *Опазване на околната среда;*

БИС/ТК 34 *Управление на качеството и оценяване на съответствието;*

БИС/ТК 55 *Руди и скални материали;*

БИС/ТК 68 *Пътно дело.*

4.3 Аспекти на околната среда

Аспектите на околната среда в областта на производството и употребата на взривни вещества за граждански цели и пиротехнически изделия се предвижда да бъдат взети предвид при разработване на съответните продуктови стандарти.

В своята дейност, БИС ТК/86 ще продължава да следи и отразява всички настъпили изменения в съответствие с изискванията по околна среда, респективно, връзката им със стандартизацията, в съответствие със стратегическите документи на СЕН и националните нормативни документи.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 86

БИС/ТК 86 отбелязва някои трудности, които са оценени като трайни предизвикателства пред работата на комитета и които биха повлияли на изпълнението на работната програма.

Въпреки че областта на взривни вещества за граждански цели и пиротехнически изделия е с голямо значение, броят на заинтересованите, които желаят активно да се занимават със стандартизация в последните години, значително намалява. БИС/ТК 86 се стреми да продължава да работи активно, въпреки по-малкия брой членове и голямата ангажираност и натовареност на експертите. В тази връзка е необходимо да се работи в посока за привличане на нови членове, заинтересовани от дейността на БИС/ТК 86, в т.ч. производители, лаборатории за изпитване, представители на регулаторните органи на изпълнителната власт и др.

Друг важен фактор е липсата на експертиза в областта на стандартизацията. Участващите в дейността на БИС/ТК 86 трябва да бъдат подготвени освен в съответната област, но също така и в областта на стандартизацията, за което е необходимо да се осигурява информация и да се провеждат специализирани обучения в БИС.